

ОБЕДИНЕТИ НАЦИИ МЕЃУНАРОДЕН КРИВИЧЕН СУД ЗА ПОРАНЕШНА ЈУГОСЛАВИЈА

:: ПОСТИГНУВАЊА НА МЕЃУНАРОДНИОТ СУД

Задоволување на правдата за жртвите

Меѓународниот суд има покренато обвиненија против 161 лице обвинети за кривични дела извршени врз десетици илјади жртви во поранешна Југославија.

Повикување на лидерите на одговорност

МКСЈ има покренато обвиненија против еден шеф на држава, против началници на воени штабови и многу други лидери од висок и среден ранг. Благодарение на МКСЈ, веќе не се поставува прашањето дали треба лидери да се повикуваат на одговорност, туку кога ќе се повикаат на одговорност.

Индивидуализирање на вината

Осудените лидери а и другите веќе не можат да се кријат зад група. На овој начин во поранешна Југославија етничките заедници се заштитени од тоа да бидат колективно обвинувани, а се придонесува во спречување на омразата и се промовира помирувањето.

Можност да се чуе гласот на жртвите

Меѓународниот суд на илјадници жртви им овозможи да се чуе нивниот глас. Многу од нив со своето сведочење покажаа исклучителна храброст и така дадоа свој придонес во процесот на утврдување на вистината.

Утврдување на фактите

МКСЈ утврди вон секакво разумно сомнение многубројни факти во врска со злосторствата извршени во поранешна Југославија. Преку спроведувањето на постапките, Меѓународниот суд придонесе во креирањето на еден историски запис, борејќи се против негирањето на фактите и спречувајќи ревизионистичка политика.

Зајакнување на владеењето на правото

Меѓународниот суд ги охрабрува правосудните органи во земјите од поранешна Југославија да ја продолжат неговата работа. Меѓународниот суд остварува партнерска соработка со домашните судови во регионот како дел на своите континуирани заложби за задоволување на правдата.

Развој на меѓународното право

Меѓународниот суд докажа дека е остварлива, ефикасна и транспарентна меѓународна правда. Достигнувањата на Меѓународниот суд послужиле како инспирација за основање други меѓународни судови, меѓу кои Меѓународниот кривичен суд за Руанда и Меѓународниот кривичен суд.

Изведуваче на воените криминалци пред суд и правда за жртвите

United Nations
Обединети Нации

International Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Меѓународниот Кривичен Суд
За Поранешна Југославија

.....
Правдата е неопходен дел од процесот на национално помирување. Таа е од клучна важност за повторното воспоставување мирни и нормални односи меѓу луѓе што морале да живеат под власта на теророт. Правдата го прекинува кругот на насилства, омраза и одмазда навор од правниот систем. Затоа мирот и правдата одат рака под рака.

Антонио Касесе [Antonio Cassese], поранешен претседател на МКСЈ

.....

Меѓународниот кривичен суд за поранешна Југославија (МКСЈ) неповратно ја смени сликата на меѓународното право со тоа што повика раководители од висок ранг на одговорност за ужасните злосторства извршени во поранешна Југославија во деведесеттите години на XX век. Со своите одлуки за геноцидот, за воените злосторства и за злосторствата против човештвото, со коишто постави преседан и пример за во иднина, Меѓународниот суд покажа дека статусот на поединецот веќе не може да претставува заштита од кривично гонење. Со индивидуализирање на вината, со гонење на воените злосторници и со давање можност да се чуе гласот на жртвите, Меѓународниот суд го потврдува уверувањето дека „мирот и правдата одат рака под рака“.

:: ОСНОВАЊЕ

Конфликтите до кои дојде во поранешна Југославија доведоа до едни од најстрашните злосторства извршени во Европа по Втората светска војна. Извештаите за масовни убиства, за поединечни убивања, мацења, силувања и ограбувања што беа вршени во регионот ја натераа меѓународната заедница да преземе решителна акција.

КОНФЛИКТИТЕ

- Хрватска (1991-1995 год.)
- Босна и Херцеговина (1992-1995 год.)
- Косово (1998-1999 год.)
- Поранешна југословенска република Македонија (2001 година)

На 25. мај 1993 година, во согласност со VII поглавје од Повелбата на ОН, Советот за безбедност на Обединетите Нации ја усвои Резолуцијата бр. 827, со која беше основан МКСЈ. Овој датум го обележа почетокот на крајот на неказнувањето за воени злосторства во поранешна Југославија. Меѓународниот суд има задача кривично гонење и судење на лица одговорни за тешки кршења на меѓународното хуманитарно право што се извршени на територијата на поранешна Југославија од 1991 год. Со исполнувањето на својата задача Меѓународниот суд игра важна улога, придонесувајќи кон воспоставување на мир и помирување во поранешна Југославија.

:: ОРГАНИЗАЦИЈА

Меѓународниот суд има три независни одделинија: **Судски совети**, **Канцеларија на Обвинителот (КО)** и **Секретаријат**. Поради нејзината интегрална улога во постапките во Меѓународниот суд, **Одбраната** често се смета за четврто одделение во Судот.

:: СУДСКИТЕ СОВЕТИ

Судските совети ги разгледуваат доказите што ги изведуваат обвинителството и одбраната и донесуваат пресуди за кривичната одговорност на обвинетите. Советите имаат 16 постојани судии, кои се под раководство на Претседателот на Трибуналот, и не повеќе од 12 судии што се именувани за определен предмет, наречени *ad litem* судии. Судиите се поделени во три Судски совети и еден Жалбен совет. За секој предмет заседаваат по тројца судии, од кои едниот е претседавач и е одговорен за спроведување на постапките во предметот. Во жалбените постапки заседаваат пет судии.

:: КАНЦЕЛАРИЈАТА НА ОБВИНИТЕЛОТ

КО е надлежна за спроведување истрага и за кривично гонење. Со КО раководи Обвинителот, во нејзиниот состав има правни застапници, истражни лица, воени аналитичари, стручњаци за право и политика за поранешна Југославија и голем број помошен персонал. Обвинителот е независен и не бара или прима инструкции од надворешни агенции, како на пр. други влади или меѓународни организации, или од другите два органа на Меѓународниот суд. Во согласност со резолуциите на Советот за безбедност на ОН и Статутот на Меѓународниот суд, земјите членки на ОН се обврзани да соработуваат со истрагите и кривичното гонење на КО.

:: СЕКРЕТАРИЈАТ

Секретаријатот е надлежен за сите аспекти на водењето на администрацијата на Меѓународниот суд. Тука спаѓа, меѓу другите работи и следното: организирање на работата на судот, прашања во врска со правна помош и одбрана, превод и

.....
Вработените во Обвинителство, во Советите и во Секретаријатот потекнуваат од повеќе од 80 различни држави, што го прави МКСЈ еден навистина меѓународен суд.

.....

интерпретација, помош на жртви и сведоци, обезбедување и информирање на јавноста. Исто така, Секретаријатот раководи и со Единицата за притвор на Меѓународниот суд, каде што се сместени лицата против кои Обвинителството има покренато обвиненија откако тие ќе бидат префрлени на судење во Хаг. Со оглед на тоа дека, како и во сите правни системи, обвинетите пред Меѓународниот суд се сметаат за невини додека нивната вина не биде докажана на суд, Единицата за притвор на Меѓународниот суд е центар за притвор на обвинетите, а не затвор. Таа е организирана според највисоките меѓународни стандарди за човекови права за третман на притвореници, и од месец април 1995 година во неа биле притворени повеќе од 140 лица што таму имаат поминато различни временски периоди, од април 1995 год. Во Единицата за притвор на Меѓународниот суд не се врши поделба на притворениците според нивната етничка, национална, верска или класна припадност.

© ICTY/Z. Lesic

го потврдува обвинението и издава налог за апсење.

Откако обвинетиот ќе биде уапсен или доброволно ќе се предаде, се префрлува во Единицата за притвор на Меѓународниот суд во Хаг. При првичното појавување пред судот, обвинетиот може да се изјасни дали е или не е виновен според наводите на обвинението. Ако обвинетиот одлучи да не се изјаснува за својата вина, Советот констатира дека не е виновен. Ако обвинетиот се изјасни како виновен, тогаш нема судење, туку се закажува датум за претрес за утврдување на казна. Ако обвинетиот се изјасни дека не е виновен, тогаш се закажува судење.

Обвинетиот може да биде застапуван од страна на адвокат на одбраната или може да избере да се застапува самиот себе. Ако сака да го застапува адвокат на одбраната, може или тој самиот да го избере или да му биде назначен адвокат од страна на Секретаријатот.

За секое судење се доделуваат по тројца судии, од кои едниот мора да биде постојан судија. Судиите се запознаваат со доказите што во текот на судењето се изнесени од страна на обвинителството и одбраната. Советот за претрес може да наложи да бидат поднесени дополнителни докази што ќе помогнат да се утврди одговорноста на обвинетиот. Откако обвинителството и одбраната ќе завршат со изнесување докази, советот го заклучува судењето и се повлекува за да го разгледа изнесеното. Кога ќе донесат конечна одлука за тоа дали обвинетиот е виновен или не и ќе ја утврдат казната, судиите јавно ќе ја изречат пресудата. Двете страни во постапката можат да се жалат на пресудата од Судскиот совет. Во такви случаи, конечната пресуда ја донесува Жалбениот совет.

:: ОДБРАНА

Адвокатите на одбраната го застапуваат обвинетиот во постапката пред Меѓународниот суд. МКСЈ ги плаќа трошоците за одбраната на обвинетите доколку тие немаат финансиски средства за тоа. Адвокатите на одбраната се членови на Здружението на адвокати на одбраната, организација што е независна од Меѓународниот суд.

© ICTY/Z. Lesic

:: КРИВИЧНА ПОСТАПКА

Кривичната постапка се регулира во согласност со Правилата за постапка и докази на Меѓународниот суд. Со правилата што се напишани и редовно се менуваат и дополнуваат од страна на судиите на Меѓународниот суд, се регулира водењето на судските постапки и дека на обвинетиот му се обезбедува првично судење. Постапките на Меѓународниот суд се темелат врз традициите и на англосаксонското обичајно право [common law] и на континенталното право [civil law], што претставува одраз на меѓународниот карактер на Меѓународниот суд.

© ICTY/OTF

На Меѓународниот суд судската постапка ја покренува Обвинителот. Не постои истражен судија на Меѓународниот суд. Обвинителот донесува решение кога да се отпочне со истражна постапка, што да се истражува, кои лица судски да ги гони и со кои обвиненија ќе ги товари. Концептот на обвинението го составува обвинителот со постоење на разумни докази дека некое лице извршило кривично дело врз основа на докази собрани во истраги на лице место, од документи и од изјави на жртви и други сведоци. Следниот чекор го преземаат судските совети. За да некое лице биде обвинето и притворено, судијата мора да даде согласност за постоење на доволно докази за да обвинетиот се донесе за судење. Еднаш кога тоа е исполнето, тој или таа (судијата)

:: КАЗНИ И ИЗВРШУВАЊЕ НА КАЗНИ

Највисока казна што може да му биде изречена на осуденото лице е казната доживотен затвор. Во МКСЈ не постои смртна казна.

Затворските казни се издржуваат во некоја од државите што имаат склучено договор со МКСЈ за прифаќање лица осудени од МКСЈ.

.....
Свесен сум дека со тоа што ќе признаам не можам да ги вратам мртвите [и] не можам да им ја ублажам болката на семејствата, но сакам да придонесам во утврдувањето на потполната вистина.
Изјава на Момир Никوليќ, офицер на разузнавачката служба на босанските Срби, осуден на 20 години затвор откако потврдно се изјасни за својот удел во злосторствата во Сребреница

:: ИДНИНАТА НА МЕЃУНАРОДНИОТ СУД

Во 2003 година, Советот за безбедност ја поддржа стратегијата за окончување на работата на Меѓународниот суд којашто послужи како показател за постепено и организирано затворање на Меѓународниот суд. Претседателот и Обвинителот на Меѓународниот суд неодамна го известиле Советот за безбедност дека се предвидува сите судења да бидат завршени до крајот на 2013 година, и сите жалбени постапки до крајот на 2014 година, иако овие проценки можеби ќе треба повторно да се разгледаат.

МКСЈ претставува *ad hoc* суд, основан во време кога домашните институции во поранешна Југославија не сакаа или не можеа да обезбедат правично судење. Во рамките на Стратегијата за окончување на работата на Меѓународниот суд, Советот за безбедност на Меѓународниот суд му даде јасна дозвола и инструкции да помогне во изградбата на капацитетите на националните судови во поранешна Југославија за да можат да водат предмети за воени злосторства. Оттогаш наваму, Меѓународниот суд работи на сеопфатна програма за поддршка и помош на националните власти со цел да ја зајакнат својата способност за правично водење на предметите и без мешање на политиката.

Обвинителството има префрлено огромни количини докажен материјал со што на националните обвинителства им се овозможува да ги подготват важните предмети и да ги изведат пред суд. Освен тоа, вкупно осум предмети кои вклучуваат 13 лица обвинети од страна на Меѓународниот суд, веќе се предадени на судовите во поранешна Југославија. Меѓународниот суд исто така активно го поддржува формирањето специјализирани совети и судови за воени злосторства во поранешна Југославија преку давање совети во врска со клучните реформи на кривичниот закон и обезбедување обука за судските службени лица и останат персонал. Повеќето предмети коишто им беа предадени на судовите во поранешна Југославија од страна на Меѓународниот суд веќе се завршени. Стотина други осомничени лица веќе се или ќе бидат кривично гонети од страна на националните судови во регионот.

Во летото 2010 година, во соработка со канцеларијата на ODHIR на ОБСЕ и канцеларијата на UNICRI, Меѓународниот суд го започна Проектот Правда за воени злосторства чија цел е да им пренесе на професионалните правници во поранешна Југославија знаење и материјали од Меѓународниот суд за да помогне во изградбата на капацитетите на националните судови во поранешна Југославија за да можат да водат сложени предмети за воени злосторства.

На 22. декември 2010 година, Советот за безбедност ја усвои Резолуцијата за формирање на ново тело - Меѓународниот резидуален механизам за кривични судови (МРМКСЈ) - коешто ќе ги заврши преостанатите задачи на МКСЈ и МКСП по завршувањето на нивните мандати и коешто ќе ги превземе надлежностите, правата, обврските и основните задачи на МКСЈ и МКСП. Резидуалниот механизам за МКСЈ ќе ја започне својата работа на 1. јули 2013 и, меѓу другото, ќе биде овластен да врши кривично гонење на обвинети лица во бекство коишто ќе бидат уапсени по завршувањето на мандатот на Меѓународниот суд.

United Nations
Обединети Нации

International Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Меѓународниот Кривичен Суд
За Поранешна Југославија

:: ИНФОРМАЦИИ ЗА КОНТАКТ ::

Служба за комуникации
Churchillplein 1, 2517 JW The Hague, The Netherlands
P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague, The Netherlands

Телефон: +31 (70) 512 5343 / 5356 / 8752
Факс: +31 (70) 512 5355

Интернет страница:
www.icty.org

Следете го Меѓународниот Суд на
 и

- 2011 -
© МКСЈ/Служба за комуникации/ Графичко одделение
- Ова не е официјален документ -

Службата за комуникации е широкоградо финансирана од Европската Заедница.

